

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В РОЗРІЗІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Терехов Є.М., доц.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ» (м. Суми, Україна)

На даний момент розвитку економіки України держава є активним суб'єктом економічних відносин. Вона здійснює господарські операції через державні підприємства, виконує регуляторні функції через уповноважені органи та приймає участь у розподілі суспільного доходу. Сучасний рівень розвитку економічних відносин зумовлює необхідність у визначенні пріоритетних напрямів державного регулювання економіки, що дозволить забезпечити фінансово-економічну безпеку держави.

Під державним регулюванням економіки розуміється система заходів, спрямована на створення умов ефективного функціонування ринку в країні та розв'язання соціально-економічних проблем розвитку економіки та суспільства. Об'єктом державного регулювання є сукупність виробничих відносин, що формується в процесі суспільного виробництва. Суб'єктом державного регулювання економіки виступає держава в особі органів влади.

Державне регулювання охоплює основні макроекономічні процеси в країні та має суттєвий вплив на весь процес суспільного виробництва.

На сучасному етапі розвитку світової економіки всі країни з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки визначають пріоритетні напрями державного регулювання. На нашу думку, до основних напрямів державного регулювання економіки України варто віднести грошово-кредитну політику, регулювання інтеграційних процесів, забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу, захист економічної конкуренції суб'єктів господарювання.

Важливим напрямом державного регулювання в Україні є сфера енергетики, яка виділяється у спеціальний розділ економічної безпеки оскільки безпечний стан української економіки багато в чому визначається станом паливно-енергетичних галузей.

Грошово-кредитна політика являє собою сукупність методів та інструментів сфери грошового обігу та кредитних відносин, що застосовуються для регулювання економіки країни. На нашу думку, в Україні основними напрямками регулювання грошово-кредитних відносин є стабільність національної грошової одиниці та забезпечення прийняттого рівня інфляції. Таким чином можна підвищити реальний рівень заробітної плати в країні та надати конкурентні переваги експортоорієнтованим галузям економіки.

Рівень розвитку малого та середнього бізнесу є одним головних показників ефективності економіки. В розвинених країнах (Європейський

Союз, США) малі та середні підприємства складають близько 90 % від загальної кількості компаній. Під час економічної кризи саме даний вид діяльності допоміг зберегти стабільність економіки. Як свідчить світовий досвід, великі підприємства лише визначають імідж країни на міжнародному рівні, а основні надходження до бюджету країн забезпечують малі та середні підприємства. Тому, на нашу думку, розвиток даного сектору економіки України є одним з найважливіших на даний момент.

Однією з основних ознак світової економіки останнього десятиліття є глобалізація. На сьогодні жодна країна не може розвиватись самостійно, не взаємодіючи з іншими країнами чи їх групами. Інтеграційні процеси мають як позитивні (усунення торгових бар'єрів, вільне переміщення товарів, послуг та капіталу) так і негативні (неможливість захистити вітчизняних товаровиробників, зростання конкуренції) наслідки для країни. Головною метою держави при регулюванні інтеграційних процесів є максимальний захист вітчизняних виробників та створення для них додаткових конкурентних переваг на зовнішніх ринках.

Конкуренція є одним з ключових факторів ринкової економіки. Вона має забезпечувати найбільш ефективний рівень взаємодії попиту та пропозиції. В переважній більшості галузей економіки України на даний момент переважають види недосконалої конкуренції, коли одна або кілька фінансово-промислових груп контролюють переважну кількість підприємств галузі. На нашу думку, створення умов для досконалої конкуренції є одним з ключових завдань державного регулювання, адже лише за таких умов можна досягти максимально ефективного використання ресурсів та оптимізації прибутків фірм.

До процесів глобалізації енергетики залучено майже всі країни. Україну, через певні обставини, в цей процес втягнуто особливо глибоко. До таких обставин належить унікальне геополітичне і географічне положення країни та пов'язана з цим роль України як значного транзитера паливно-енергетичних ресурсів, недостатнє забезпечення країни власними природними паливними ресурсами та пов'язаний із цим значний імпорт паливно-енергетичних ресурсів, велика частка (понад 50%) експорту в національному валовому продукті тощо. Тому, зменшення енергетичної залежності України від поставок органічного палива, з урахуванням умовно-первинної ядерної енергії є однією із пріоритетних задач державного регулювання.

Слідством незадовільного стану енергетики і фінансів є і незадовільний стан українських експортно-орієнтованих галузей – металургії і хімічної, які на сьогодні потребують модернізації і оновлення стратегічних підходів до управління.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 231-233.